

فهرست نخست‌وزیران ایران

از ویکی‌پدیا، دانشنامهٔ آزاد

فهرست زیر نام کسانی است که در ایران به نخست‌وزیری (رئیس‌الوزاری) رسیده‌اند و شامل نخست‌وزیران دوره‌های فترت یا استبداد صغیر در سال‌های ۱۹۰۷ تا ۱۹۰۸ نیز هستند.

کلید رنگ

(برای احزاب سیاسی)

<u>مستقل</u> ☐	<u>حزب ایران نوین</u> ☐
<u>اعتدالیون</u> ☐	<u>حزب رستاخیز</u> ☐
<u>حزب تجدد</u> ☐	<u>نهضت آزادی</u> ☐
<u>حزب دموکرات ایران</u> ☐	<u>حزب جمهوری اسلامی</u> ☐
<u>جبههٔ ملی ایران</u> ☐	<u>جامعهٔ روحانیت مبارز</u> ☐
<u>حزب ملیون</u> ☐	<u>ارتش</u> ☐
<u>حزب مردم</u> ☐	

نام	نگاره	زایش- مرگ	آغاز وزارت	پایان وزارت	حزب سیاسی	رئیس حکومت
 • دولت علیّه ایران (۱۲۸۵–۱۳۰۴)						
۱		۱۸۴۰– ۱۹۰۷	۹ مرداد ۱۲۸۵	۱۸ اسفند ۱۲۸۵	مستقل	 محمدعلی‌شاه
۲		؟–؟	۲۵ اسفند ۱۲۸۵	۸ اردیبهشت ۱۲۸۶	مستقل	
۳		۱۸۴۳– ۱۹۰۷	۱۳ اردیبهشت ۱۲۸۶	۸ شهریور ۱۲۸۶ [پانویس ۱]	مستقل	
۴		؟–؟	۲۴ شهریور ۱۲۸۶	۴ آبان ۱۲۸۶	مستقل	
۵		؟–؟	۴ آبان ۱۲۸۶	۲۹ آذر ۱۲۸۶	مستقل	
۶		۱۸۵۷– ۱۹۳۴	۲۹ آذر ۱۲۸۶ (۱۹۰۷ بیست و یکم دسامبر)	۳۱ اردیبهشت ۱۲۸۷ (بیست و یکم مه ۱۹۰۸)	مستقل	
۷		؟–؟	۱۷ خرداد ۱۲۸۷	۹ اردیبهشت ۱۲۸۸	مستقل	
۸		؟–؟	۹ اردیبهشت ۱۲۸۸	۱۲ اردیبهشت ۱۲۸۸	مستقل	
۹		؟–؟	۱۸ اردیبهشت ۱۲۸۸	۲۳ تیر ۱۲۸۸ [پانویس ۴]	مستقل	

							
	مستقل	۲ مرداد ۱۲۸۹	۸ مهر ۱۲۸۸ [پانویس ۵]	۱۸۶۷- ۱۹۴۸		محمودلی سیه‌دار اعظم	۱۰
احمدشاه	مستقل	۲۰ اسفند ۱۲۸۹	۲ مرداد ۱۲۸۹	۱۸۷۵- ۱۹۳۲		حسن مستوفی‌الممالک	۱۱
	اعتدالیون	۳ امرداد ۱۲۹۰	۲۰ اسفند ۱۲۸۹	۱۸۶۷- ۱۹۴۸		محمودلی سیه‌دار اعظم	۱۲
	مستقل	۱۲۹۱	۱۲۹۰	۱۸۵۱- ۱۹۳۱		نجف‌قلی صمصام‌السلطنه	۱۳
	مستقل	۲۵ مرداد ۱۲۹۲	۲۸ دی ۱۲۹۱	۱۸۶۷- ۱۹۱۴		محمدعلی علاء‌السلطنه	۱۴
	مستقل	۲۲ اسفند ۱۲۹۳	۲۶ امرداد ۱۲۹۲	۱۸۷۵- ۱۹۳۲		حسن مستوفی‌الممالک	۱۵
	مستقل	۱۰ اردیبهشت ۱۲۹۴	۲۲ اسفند ۱۲۹۳	۱۸۷۱- ۱۹۳۵		حسن مشیرالدوله	۱۶
	مستقل	۲۶ مرداد ۱۲۹۴	۱۰ اردیبهشت ۱۲۹۴	۱۸۴۵- ۱۹۲۷		عبدالمجید عین‌الدوله	۱۷

					
مستقل	۲ دی ۱۲۹۴	۲۶ مرداد ۱۲۹۴	۱۸۷۵- ۱۹۳۳		۱۸ <u>حسن مستوفی‌الممالک</u>
مستقل	۱۴ اسفند ۱۲۹۴	۲ دی ۱۲۹۴	۱۸۵۹- ۱۹۳۹		۱۹ <u>عبدالحسین فرمانفرما</u>
<u>اعتدالیون</u>	۷ شهریور ۱۲۹۵	۱۴ اسفند ۱۲۹۴	۱۸۶۷- ۱۹۴۸		۲۰ <u>محمودلی سپهسالار اعظم</u>
مستقل	۱۵ خرداد ۱۲۹۶	۷ شهریور ۱۲۹۵	۱۸۷۳- ۱۹۵۰		۲۱ <u>حسن وثوق‌الدوله</u>
مستقل	۳۰ آبان ۱۲۹۶	۱۵ خرداد ۱۲۹۶	۱۸۶۷- ۱۹۱۴		۲۲ <u>محمدعلی علاء‌السلطنه</u>
مستقل	۲۶ دی ۱۲۹۶	۳۰ آبان ۱۲۹۶	۱۸۴۵- ۱۹۳۷		۲۳ <u>عبدالمجید عین‌الدوله</u>
مستقل	۱۲۹۷	۱۲۹۶	۱۸۷۵- ۱۹۳۳		۲۴ <u>حسن مستوفی‌الممالک</u>
مستقل	۱۶ مرداد ۱۲۹۷	۱۰ اردیبهشت ۱۲۹۷	۱۸۵۱- ۱۹۳۱		۲۵ <u>نجفقلی صمصام‌السلطنه</u>

۲۶	<u>حسن وثوق‌الدوله</u>		۱۸۷۳- ۱۹۵۰	۱۶ مرداد ۱۳۹۷	۱۲ تیر ۱۳۹۹	مستقل
۲۷	<u>حسن مشیرالدوله</u>		۱۸۷۱- ۱۹۳۵	۱۲ تیر ۱۳۹۹	۵ آبان ۱۳۹۹	مستقل
۲۸	<u>فتح‌الله سیه‌دار اعظم</u>		۱۸۷۸- ۱۹۶۷	۵ آبان ۱۳۹۹	۳ اسفند ۱۳۹۹ [پانویس ۶]	مستقل
۲۹	<u>سید ضیاء‌الدین طباطبایی</u>		۱۸۸۸- ۱۹۶۹	۵ اسفند ۱۳۹۹	۱۴ خرداد ۱۳۰۰	مستقل
۳۰	<u>احمد قوام‌السلطنه</u>		۱۸۷۳- ۱۹۵۵	۱۴ خرداد ۱۳۰۰	۱ بهمن ۱۳۰۰	مستقل
۳۱	<u>حسن مشیرالدوله</u>		۱۸۷۱- ۱۹۳۵	۱ بهمن ۱۳۰۰	۳۱ خرداد ۱۳۰۱	مستقل
۳۲	<u>احمد قوام‌السلطنه</u>		۱۸۷۳- ۱۹۵۵	۳۱ خرداد ۱۳۰۱	۲۵ بهمن ۱۳۰۱	مستقل
۳۳	<u>حسن مستوفی‌الممالک</u>		۱۸۷۵- ۱۹۳۳	۲۵ بهمن ۱۳۰۱	۳۴ خرداد ۱۳۰۲	مستقل
۳۴	<u>حسن مشیرالدوله</u>		۱۸۷۱- ۱۹۳۵	۲۴ خرداد ۱۳۰۲	۳ آبان ۱۳۰۲	مستقل

	<u>ارتش</u>	۲۱ آذر ۱۳۰۴	۳ آبان ۱۳۰۲	۱۸۷۸- ۱۹۴۴		<u>رضاخان سردارسیه</u>	۳۵
 • <u>کشور شاهنشاهی ایران (۱۳۰۴-۱۳۵۷)</u>							
 <u>رضا شاه</u>	<u>حزب تجدد</u>	۲۲ خرداد ۱۳۰۵	۲۱ آذر ۱۳۰۴	۱۸۷۷- ۱۹۴۳		<u>محمدعلی فروغی</u> (سرپرست)	—
	<u>حزب تجدد</u>	۱۱ خرداد ۱۳۰۶	۲۲ خرداد ۱۳۰۵	۱۸۷۵- ۱۹۳۲		<u>حسن مستوفی</u>	۳۶
	<u>حزب تجدد</u>	۲۷ تیر ۱۳۱۲	۱۱ خرداد ۱۳۰۶	۱۸۶۴- ۱۹۵۵		<u>مهدی‌قلی هدایت</u>	۳۷
	<u>حزب تجدد</u>	۱۱ آذر ۱۳۱۴	۲۷ شهریور ۱۳۱۲	۱۸۷۷- ۱۹۴۳		<u>محمدعلی فروغی</u>	۳۸
	<u>مستقل</u>	۳ آبان ۱۳۱۸	۱۱ آذر ۱۳۱۴	۱۸۸۰- ۱۹۶۹		<u>محمود جم</u>	۳۹
	<u>مستقل</u>	۵ تیر ۱۳۱۹	۳ آبان ۱۳۱۸	۱۸۹۶- ۱۹۷۱		<u>احمد متین‌دفتری</u>	۴۰
	<u>مستقل</u>	۵ شهریور ۱۳۲۰	۵ تیر ۱۳۱۹	۱۸۸۶- ۱۹۷۴		<u>علی منصور</u>	۴۱
	<u>مستقل</u>	۱۸ اسفند ۱۳۲۰	۵ شهریور ۱۳۲۰	۱۸۷۷- ۱۹۴۳		<u>محمدعلی فروغی</u>	۴۲

							
 محمدرضا شاه	مستقل	۱۸ مرداد ۱۳۲۱	۱۸ اسفند ۱۳۳۰	۱۸۹۶- ۱۹۵۸		علی سهریلی	۴۳
	مستقل	۲۶ بهمن ۱۳۲۱	۱۸ مرداد ۱۳۲۱	۱۸۷۳- ۱۹۵۵		احمد قوام	۴۴
	مستقل	۱۷ فروردین ۱۳۲۳	۲۶ بهمن ۱۳۲۱	۱۸۹۶- ۱۹۵۸		علی سهریلی	۴۵
	مستقل	۱۸ آبان ۱۳۲۳ [پانویس ۷]	۱۷ فروردین ۱۳۲۳	۱۸۸۱- ۱۹۷۳		محمد ساعد	۴۶
	مستقل	۱۰ خرداد ۱۳۲۴	۴ آذر ۱۳۲۳	۱۸۹۰- ۱۹۵۸		مرتضی‌قلی بیات	۴۷
	مستقل	۱۶ خرداد ۱۳۲۴	۱۰ خرداد ۱۳۲۴	۱۸۷۱- ۱۹۵۹		ابراهیم حکیمی	۴۸
	مستقل	۸ آبان ۱۳۲۴	۱۶ خرداد ۱۳۲۴	۱۸۶۶- ۱۹۶۲		محسن صدر	۴۹
	مستقل	۷ بهمن ۱۳۲۴	۸ آبان ۱۳۲۴	۱۸۷۱- ۱۹۵۹		ابراهیم حکیمی	۵۰
	حزب دموکرات	۲۶ آذر ۱۳۲۶	۷ بهمن ۱۳۲۴	۱۸۷۳- ۱۹۵۵		احمد قوام	۵۱

<u>ایران</u>					
مستقل	۶ دی ۱۳۳۶ (استعفا داد)	۲۶ آذر ۱۳۳۶	۱۸۹۱- ۱۹۷۸		۵۲ <u>رضا حکمت</u>
مستقل	۲۳ دی ۱۳۳۶	۷ دی ۱۳۳۶	۱۸۷۱- ۱۹۵۹		۵۳ <u>ابراهیم حکیمی</u>
مستقل	۱۸ آبان ۱۳۳۷	۲۳ دی ۱۳۳۶	۱۹۰۲- ۱۹۴۹		۵۴ <u>عبدالحسین هژیر</u>
مستقل	۳ فروردین ۱۳۳۹	۱۸ آبان ۱۳۳۷	۱۸۸۱- ۱۹۷۳		۵۵ <u>محمد ساعد</u>
مستقل	۵ تیر ۱۳۳۹	۳ فروردین ۱۳۳۹	۱۸۸۶- ۱۹۷۴		۵۶ <u>علی منصور</u>
<u>ارتش</u>	۱۶ اسفند ۱۳۳۹ (ترور شد)	۵ تیر ۱۳۳۹	۱۹۰۱- ۱۹۵۱		۵۷ <u>حاج‌علی رزم‌آرا</u>
مستقل	۲۱ اسفند ۱۳۳۹	۱۶ اسفند ۱۳۳۹	۱۸۷۶- ۱۹۵۳		— <u>خلیل فهیمی</u> (سرپرست)
مستقل	۹ اردیبهشت ۱۳۳۰	۲۱ اسفند ۱۳۳۹	۱۸۸۲- ۱۹۶۴		۵۸ <u>حسین علاء</u>
<u>جبهه ملی ایران</u>	۲۶ تیر ۱۳۳۱	۹ اردیبهشت ۱۳۳۰	۱۸۸۲- ۱۹۶۷		۵۹ <u>محمد مصدق</u>

						
<u>حزب</u> <u>دموکرات</u> <u>ایران</u>	۳۰ تیر ۱۳۳۱	۲۶ تیر ۱۳۳۱	۱۸۷۳- ۱۹۵۵		<u>احمد قوام</u>	۶۰
<u>جبههٔ ملی</u> <u>ایران</u>	۲۸ مرداد ۱۳۳۲ [پانویس ۸]	۳۰ تیر ۱۳۳۱	۱۸۸۲- ۱۹۶۷		<u>محمد مصدق</u>	۶۱
<u>ارتش</u>	۱۷ فروردین ۱۳۳۴	۲۸ مرداد ۱۳۳۲	۱۸۹۷- ۱۹۶۳		<u>فضل‌الله زاهدی</u>	۶۲
<u>مستقل</u>	۱۴ فروردین ۱۳۳۶	۱۷ فروردین ۱۳۳۴	۱۸۸۲- ۱۹۶۴		<u>حسین علاء</u>	۶۳
<u>حزب</u> <u>ملیون</u>	۹ شهریور ۱۳۳۹	۱۴ فروردین ۱۳۳۶	۱۹۰۹- ۱۹۷۷		<u>منوچهر اقبال</u>	۶۴
<u>مستقل</u>	۱۵ اردیبهشت ۱۳۴۰	۹ شهریور ۱۳۳۹	۱۹۱۰- ۱۹۹۸		<u>جعفر شریف‌امامی</u>	۶۵
<u>مستقل</u>	۲۵ تیر ۱۳۴۱	۱۵ اردیبهشت ۱۳۴۰	۱۹۰۵- ۱۹۹۲		<u>علی امینی</u>	۶۶
<u>حزب</u> <u>مردم</u>	۱۷ اسفند ۱۳۴۳	۲۵ تیر ۱۳۴۱	۱۹۱۹- ۱۹۷۸		<u>اسدالله علم</u>	۶۷

						
۶۸	<u>حسنعلی منصور</u>		۱۹۲۳- ۱۹۶۵	۱۷ اسفند ۱۳۴۲	۶ بهمن ۱۳۴۳ (ترور شد)	<u>حزب</u> <u>ایران نوین</u>
۶۹	<u>امیرعباس هویدا</u> (در آغاز سرپرست)		۱۹۱۹- ۱۹۷۹	۶ بهمن ۱۳۴۳	۱۶ مرداد ۱۳۵۶	<u>حزب</u> <u>ایران نوین</u> ↓ <u>حزب</u> <u>رستاخیز</u>
۷۰	<u>جمشید آموزگار</u>		۱۹۲۳- ۲۰۱۶	۱۶ مرداد ۱۳۵۶	۵ شهریور ۱۳۵۷	<u>حزب</u> <u>رستاخیز</u>
۷۱	<u>جعفر شریف‌امامی</u>		۱۹۱۰- ۱۹۹۸	۵ شهریور ۱۳۵۷	۱۵ آبان ۱۳۵۷	مستقل
۷۲	<u>غلامرضا ازهاری</u>		۱۹۱۲- ۲۰۰۱	۱۵ آبان ۱۳۵۷	۱۴ دی ۱۳۵۷	<u>ارتش</u>
۷۳	<u>شاپور بختیار</u>		۱۹۱۵- ۱۹۹۱	۱۴ دی ۱۳۵۷	۲۲ بهمن ۱۳۵۷	مستقل
 • <u>جمهوری اسلامی ایران</u> (۱۳۵۷ تا کنون)						
۷۴	<u>مهدی بازرگان</u>		۱۹۰۷- ۱۹۹۵	۱۵ بهمن ۱۳۵۷	۱۵ آبان ۱۳۵۸	<u>نهضت</u> <u>آزادی</u>
	<u>شورای انقلاب اسلامی</u> (رئیس شورای انقلاب: ابوالحسن بنی‌صدر) (سرپرست نخست‌وزیری: <u>صادق طباطبایی</u>)		-	۱۵ آبان ۱۳۵۸	۲۱ مرداد ۱۳۵۹	-

	حزب جمهوری اسلامی	۱۳ مرداد ۱۳۶۰	۲۱ مرداد ۱۳۵۹	۱۹۳۳- ۱۹۸۱		محمدعلی رجایی	۷۵
	حزب جمهوری اسلامی	۸ شهریور ۱۳۶۰ (ترور شد)	۱۳ مرداد ۱۳۶۰	۱۹۳۳- ۱۹۸۱		محمدجواد باهنر	۷۶
	جامعه روحانیت مبارز	۹ آبان ۱۳۶۰	۱۱ شهریور ۱۳۶۰	۱۹۳۱- ۲۰۱۴		محمد رضا مهدوی کنی (سرپرست)	—
	حزب جمهوری اسلامی ↓ مستقل	۱۲ مرداد ۱۳۶۸	۹ آبان ۱۳۶۰	۱۹۴۲-		میر حسین موسوی خامنه	۷۷
این منصب حکومتی از ۱۲ مرداد ۱۳۶۸ حذف شد و به گونه‌ای دیگر از این نوع تغییر شکل داد.							

محتویات

- جستارهای وابسته
- پانویس
- منابع
- پیوند به بیرون

جستارهای وابسته

- فهرست وزیران اعظم ایران

پانویس

۱. ترور شد.
۲. در دورهٔ رئیس‌الوزاری او مجلس به توپ بسته شد و استبداد صغیر آغاز گشت.
۳. محمدعلی‌شاه ابوالقاسم ناصرالملک را که در خارج از کشور بود مأمور تشکیل دولت کرد و تا رسیدن او جواد سعدالدوله موقتاً گردانندهٔ کابینه بود. ناصرالملک قبول کار نکرد و به ایران نیامد.
۴. تهران به‌دست مشروطه‌خواهان فتح شد. ۳ روز بعد محمدعلی‌شاه استعفا داد.
۵. پس از فتح تهران، بنا به رأی شورای عالی رجال و روحانیون کابینه‌ای بدون رئیس‌الوزرا در تاریخ ۲۶ تیر ۱۳۸۸ تشکیل گردید و در تاریخ ۸ مهر ۱۳۸۸ محمدولی سیه‌دار اعظم رسماً کابینه تشکیل داد.

۶. کودتا شد.

۷. پس از پایان کار کابینهٔ محمد ساعد، مجلس به نخست‌وزیری محمد مصدق تمایل نشان داد و ملاقاتی در ۲۳ آبان ۱۳۳۳ میان شاه و مصدق رخ داد. شاه شرایط مصدق برای پذیرش سمت نخست‌وزیری را نپذیرفت و نخست‌وزیری مصدق منتفی شد.

۸. با کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ برکنار شد.

منابع

- سفری، محمدعلی، *مشروطه‌سازان*، نشر علم چمران
- کتاب «از سید ضیاء تا بختیار»، نوشته: مسعود یهنود، چاپ: تهران، نشر جاویدان، ۱۳۶۹.
- محمودیان، علی‌اکبر، *نگاهی به تهران از آغاز تاکنون* (http://www.aa-mahmoodian.com/Tehran_From_Beginning_Until_Now_Git) ([ashenasi.htm](http://www.ashenasi.htm))، با همکاری: هوشنگ قاسمی، غلامرضا هوشمند فینی، و ...، ناشر: مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی.

پیوند به بیرون

- *فهرست رهبران ایران* (<http://www.worldleadersindex.org/Asia/Iran.html>)
- *فهرست دولت‌مردان ایران* (<http://www.worldstatesmen.org/Iran.htm>)

برگرفته از «https://fa.wikipedia.org/w/index.php?title=فهرست_نخست‌وزیران_ایران&oldid=23912900»

این صفحه آخرین‌بار در ۹ ژوئیهٔ ۲۰۱۸ ساعت ۱۲:۵۰ ویرایش شده‌است.

همهٔ نوشته‌ها تحت مجوز [Creative Commons Attribution/Share-Alike](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) در دسترس است؛ برای جزئیات بیشتر [شرایط استفاده](#) را بخوانید. ویکی‌پدیا® علامتی تجاری متعلق به سازمان غیرانتفاعی [بنیاد ویکی‌مدیا](#) است.